

Εκπαιδευτική Ψυχολογία

Ενότητα 6: Άμεση Διδασκαλία –τρόποι μεταβίβασης της μάθησης

Βασιλική Γιαννούλη

Τμήμα Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άμεση διδασκαλία

--οι περισσότερες αρχές της άμεσης διδασκαλίας αναπτύχθηκαν από μελέτες διαδικασίας & αποτελέσματος = ερευνητική προσέγγιση κατά την οποία οι πρακτικές διδασκαλίας αποτελεσματικών εκπαιδευτικών καταγράφονται μέσω παρατήρησης στην τάξη

--Weiner & Helmke 1995 = έχει διαπιστωθεί συσχέτιση μεταξύ της επίδοσης μαθητών & της χρήσης στρατηγικών που συνδέονται με την άμεση διδασκαλία από τους εκπαιδευτικούς---

Άμεση διδασκαλία

---τα δομημένα συστηματικά προγράμματα άμεσης διδασκαλίας βελτιώνουν αξιοσημείωτα την επίδοση των μαθητών σε **βασικές δεξιότητες ανάγνωσης & μαθηματικών κυρίως στις τάξεις του δημοτικού—**

---ΣΟΣ ---**ασαφή πλεονεκτήματα** από την χρήση της σε άλλες βαθμίδες---

Μάθηση εννοιών

το σύνολο των μαθημάτων που διδάσκονται εστιάζει = στην διδασκαλία εννοιών-

Π.χ. κόκκινη μπάλα , κόκκινο μολύβι, κόκκινη καρέκλα
προσδιορίστε τι κοινό έχουν = «κόκκινα αντικείμενα»
εάν έβαζα & πράσινο μολύβι & κίτρινο ποτήρι
τότε θα κάνατε χρήση ευρύτερης κατηγορίας
«αντικείμενα»

π.χ. μερικές δε έννοιες είναι πιο σύνθετες =
«δικαιοσύνη»

- **άρα πως συντελείται η μάθηση εννοιών??** -

Μάθηση εννοιών

με δύο τρόπους

A) μέσω παρατήρησης =

*π.χ. ένα παιδί μαθαίνει την έννοια «αυτοκίνητο» ακούγοντας άλλους να αναφέρονται σε ορισμένα σχήματα με την λέξη «αυτοκίνητο» - αρχικά ενδέχεται να συμπεριλάβει τα τζιπ ή τις μοτοσικλέτες στην έννοια «αυτοκίνητα» αλλά με τον καιρό τελειοποιείται έως ότου το παιδί να μπορεί να διακρίνει με σαφήνεια το «**αυτοκίνητο**» από το «**μη αυτοκίνητο**»*

--τις πιο δύσκολες έννοιες τις μαθαίνει μέσω παρατήρησης & εμπειρίας--

Μάθηση εννοιών

B) άλλες έννοιες μαθαίνονται μέσω ορισμού =

Π.χ. «θείος» & «θεία» η έννοια κατακτάται μέσω ορισμού για να είναι ένα άτομο «θεία» θα πρέπει να είναι γυναίκα της οποίας ο αδελφός ή αδελφή (ή ο κουνιάδος ή η κουνιάδα) έχει παιδιά – έτσι μπορούμε να διακρίνουμε την έννοια «θεία» από την έννοια «μη θεία»

**-όπως τα παιδιά μαθαίνουν με δύο τρόπους
έτσι & οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να
διδάσκουν με δύο τρόπους-**

Μάθηση εννοιών

A) θα πρέπει να δίνουν στους μαθητές παραδείγματα & μη παραδείγματα των εννοιών έτσι ώστε να γίνει εξαγωγή της έννοιας ή του συμπεράσματος

B) εναλλακτικά θα πρέπει να δίνουν στους μαθητές τον ορισμό & στην συνέχεια να τους ζητούν να αναγνωρίσουν τα παραδείγματα & τα μη παραδείγματα της έννοιας

Κάποιες έννοιες προσφέρονται για την προσέγγιση παράδειγμα-ορισμός για τις περισσότερες όμως καλύτερα να δίνεται ο ορισμός & μετά να παρουσιάζονται τα παραδείγματα

Μάθηση εννοιών

Π.χ. «μάθηση» = αλλαγή σε ένα άτομο που είναι αποτέλεσμα της εμπειρίας

Παραδείγματα = μάθηση δεξιοτήτων,
πληροφοριών
συμπεριφοράς, & συναισθημάτων

Στα μη παραδείγματα όμως εντάσσονται οι αλλαγές της ωρίμανσης –εφηβεία- αλλαγές στις συμπεριφορές & στα συναισθήματα

Μάθηση εννοιών

- Η διδασκαλία εννοιών απαιτεί εκτεταμένη & επιδέξια χρήση παραδειγμάτων-

Χρήση τριών κανόνων

1. Να παρουσιάζουμε τα παραδείγματα κατά σειρά από τα **εύκολα στα δύσκολα**
2. Να επιλέγουμε **παραδείγματα που διαφέρουν μεταξύ τους**
3. **Να συγκρίνουμε & να αντιπαραβάλλουμε παραδείγματα και μη παραδείγματα**

Μάθηση εννοιών

Π.χ. έννοια «θηλαστικό»

Παραδείγματα = σκύλοι, γάτες & άνθρωποι

Μη παραδείγματα = έντομα, ερπετά & ψάρια

Μέχρι εδώ κανένα πρόβλημα

(υπεραπλουστευτική πεποίθηση ότι τα χερσαία ζώα που γεννούν μικρά είναι θηλαστικά & ότι τα υδρόβια ζώα πουλιά & άλλα ζώα που γεννούν αυγά δεν είναι θηλαστικά)

Τι συμβαίνει όμως με τα δελφίνια, τις νυχτερίδες & τα καγκουρό??? – δυσκολότερο παράδειγμα του θηλαστικό μη θηλαστικό – τα εύκολα παραδείγματα εδραιώνουν την έννοια σε γενικές γραμμές και τα δύσκολα παραδείγματα εξακριβώνουν τα πραγματικά της όρια

Μεταβίβαση μάθησης

= εφαρμογή γνώσης από την κατάσταση στην οποία κατακτήθηκε σε νέες καταστάσεις =

--δεν θεωρούμε δεδομένο ότι ο μαθητής που έχει κατακτήσει μια δεξιότητα ή έννοια θα είναι σε θέση να εφαρμόσει την δεξιότητα αυτή σε ένα πλαίσιο ακόμα και αν αυτό φαίνεται παρεμφερές

---βασικός παράγοντας για την μεταβίβαση μιας δεξιότητας ή έννοιας από μία κατάσταση στην άλλη είναι το επίπεδο της αρχικής εκμάθησης της έννοιας ή της δεξιότητας---

κατανόηση όχι μηχανική μάθηση

Μεταβίβαση μάθησης

Μάθηση σε πλαίσιο αναφοράς = η μεταβίβαση της μάθησης εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την ομοιότητα μεταξύ της κατάστασης στην οποία συντελείται η μάθηση & της κατάστασης όπου εφαρμόζεται

---**πως μπορούμε να διδάξουμε** στο σχολικό πλαίσιο με τέτοιο τρόπο ώστε οι μαθητές να είναι σε θέση να εφαρμόζουν τις γνώσεις τους σε πολύ διαφορετικά εξωσχολικά πλαίσια????---

Μεταβίβαση μάθησης

Στην διδασκαλία εννοιών ένας τρόπος για να αυξήσουμε τις πιθανότητες μεταβίβασης των αυτών εννοιών σε νέες καταστάσεις είναι να παρέχουμε ποικιλία παραδειγμάτων

---οι εκπαιδευτικοί όταν εισάγουν μία έννοια θα πρέπει να χρησιμοποιούν **παρόμοια παραδείγματα** έως ότου **οι μαθητές κατανοήσουν την έννοια** & μετά να χρησιμοποιήσουν **διαφορετικά παραδείγματα που επιδεικνύουν ωστόσο τα θεμελιώδη στοιχεία της έννοιας**---

Μεταβίβαση μάθησης

Π.χ. έννοια «εξέλιξη»

--ο εκπαιδευτικός αρχικά θα πρέπει να χρησιμοποιήσει σαφή π.χ. του πώς εξελιχθήκαν τα ζώα κατά τρόπους που αύξαναν τι πιθανότητες να επιβιώσουν στο περιβάλλον τους, παραθέτοντας παραδείγματα όπως η εξέλιξη των νηκτικών πτερυγίων στις φώκιες ή η εξέλιξη των υβών στις καμήλες ---- στην συνέχεια ο εκπαιδευτικός θα μπορούσε να παρουσιάσει την εξέλιξη στα φυτά διευρύνοντας κάπως την έννοια (εξέλιξη κέρινου περιβλήματος στα φυτά της ερήμου)----αργότερα θα μπορούσε να πραγματευτεί την εξέλιξη των κοινωνικών συμπεριφορών (όπως συνεργασία στα λιοντάρια, στους μπαμπούνους) & εξέταση φαινομένων που μοιάζουν με την εξελικτική διαδικασία (μεταβολή επιχειρήσεων ως αντίδραση σε επιλεκτικές πιέσεις των οικονομιών της ελεύθερης αγοράς)

Χρήση συζητήσεων στην διδασκαλία

Θέματα όπως η ιστορία, η διακυβέρνηση τα οικονομικά, η λογοτεχνία, η ζωγραφική, η μουσική περιλαμβάνουν πολλά επιμέρους ζητήματα - επιδέχονται συζήτησης & πολλών διαφορετικών ερμηνειών

--η έρευνα διαπιστώνει ότι η συζήτηση
αμφιλεγόμενων ζητημάτων αυξάνει τις
γνώσεις σχετικά με αυτά – προάγει την
κατανόηση των διαφορετικών πτυχών--

Χρήση συζητήσεων στην διδασκαλία

---οι συζητήσεις μπορούν να αποσαφηνίσουν
θέματα τα οποία έχουν μεν μοναδικές σωστές
απαντήσεις αλλά αφορούν δύσκολες έννοιες &
υποχρεώνουν τους μαθητές να δουν κάτι με
διαφορετικό τρόπο ---

Π.χ. «**η άνωση**» & **το ειδικό βάρος** αντικρούει την
απλοϊκή αντίληψη ότι τα ελαφριά πράγματα επιπλέουν—
όχι κοινή διάλεξη – οι μαθητές θα καταλάβουν καλύτερα
εάν έχουν την ευκαιρία να δημιουργήσουν & να
υποστηρίξουν τις δικές τους θεωρίες σχετικά με το γιατί
επιπλέουν τα αντικείμενα - & εάν έρθουν αντιμέτωποι με
ερωτήσεις όπως τα ελαφριά αντικείμενα επιπλέουν τι
γίνεται όμως με τα θωρηκτά -

Συναισθηματικοί στόχοι

---ΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΪ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΟΥΝ ΤΗΝ ΣΥΖΗΤΗΣΗ όταν βασική τους επιδίωξη είναι να επιτευχθούν κάποιοι συναισθηματικοί στόχοι που αφορούν στάσεις & αξίες---

π.χ. « διδασκαλία 6 βασικών λόγων για τους οποίους είναι σημαντικό να ψηφίζουμε»

Συζητήσεις συνολικής τάξης

Οι συζητήσεις μπορούν να πάρουν δύο μορφές

1. Συζήτηση συνολικής τάξης = ολόκληρη η τάξη συζητά ένα ζήτημα με τον εκπαιδευτικό συντονιστή ώστε να αποφευχθούν τα αδιέξοδα και να ενθαρρυνθούν οι μαθητές να εκφράσουν τις δικές τους σκέψεις
2. Συζήτηση σε μικρές ομάδες = απαιτείται από τους μαθητές να δουλεύουν ανεξάρτητα από τον εκπαιδευτικό – **όχι για μαθητές με ελλειπείς οργανωτικές δεξιότητες**

Συζητήσεις συνολικής τάξης

Συζήτηση σε μικρές ομάδες =

ακολουθούν μετά από παρουσίαση πληροφοριών από τον εκπαιδευτικό μέσω μαθημάτων, βιβλίων, βίντεο ή εφόσον δοθεί στους μαθητές η ευκαιρία να μαζέψουν μόνοι τους πληροφορίες από την βιβλιοθήκη ή το διαδίκτυο – οι μαθητές δουλεύουν σε ομάδες όπου έχει οριστεί ένα ηγέτης από τον εκπαιδευτικό – η κάθε ομάδα συζητά το ίδιο θέμα ή διαφορετικές ενότητες του θέματος – ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να δώσει μία σειρά ερωτήσεων που θα πρέπει να απαντηθούν

Νοοκατασκευαστική μάθηση

---ΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ **ΔΕΝ** μπορούν απλώς να μεταδώσουν την μάθηση

---ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ θα πρέπει να κατασκευάσουν νοητική γνώση

---Ο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΕΙ ΑΥΤΗ την διαδικασία **ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ** με τρόπους ώστε να έχουν προσωπικό νόημα & ενδιαφέρον για τους μαθητές, **ΠΑΡΕΧΟΝΤΑΣ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ** να ανακαλύπτουν ή να εφαρμόζουν ιδέες οι ίδιοι & **ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΝΤΑΣ ΤΟΥΣ** να έχουν επίγνωση των στρατηγικών με τις οποίες μαθαίνουν & να τις χρησιμοποιούν συνειδητά

---**ΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΠΡΟΣΦΕΡΟΥΝ** σκάλες που οδηγούν σε υψηλότερη κατανόηση αλλά οι μαθητές θα πρέπει να τις ανέβουν

Νοοκατασκευαστική μάθηση

---θεωρίες =

υποστηρίζουν ότι οι μαθητές πρέπει να ανακαλύψουν & να σχηματίσουν οι ίδιοι τις σύνθετες πληροφορίες, ελέγχοντας τις νέες πληροφορίες με βάση υπάρχοντες κανόνες και αναθεωρώντας τους κανόνες όταν δεν είναι αποτελεσματικοί

Anderson, Greeno, Reder & Simon 2000,
Waxman, Padron & Arnold, 2001

Νοοκατασκευαστική μάθηση

Ουσιαστικές προεκτάσεις για τη διδασκαλία

---οι μαθητές έχουν ενεργό ρόλο στην μάθηση – ενεργά υποκείμενα μάθησης = μαθητοκεντρική διδασκαλία ---

Νοοκατασκευαστική μάθηση

Αντλεί σε μεγάλο βαθμό από το έργο του Piaget & Vygotsky – οι οποίοι μίλησαν για την κοινωνική φύση της μάθησης & πρότειναν την χρήση ομάδων μάθησης ανομοιογενών ως προς τα επίπεδα ικανότητας για την προαγωγή της εννοιολογικής αλλαγής

Κοινωνική μάθηση = η νοοκατασκευαστική προσέγγιση δίνει έμφαση στην ομαδοσυνεργατική μάθηση – στη μάθηση με συνθετικές ‘ανακαλυπτικές’ εργασίες – τα παιδιά μαθαίνουν μέσω αλληλεπιδράσεων με τους ενήλικους & τους πιο ικανούς συνομηλίκους τους

Νοοκατασκευαστική μάθηση

Ζώνη εγγύτερης ανάπτυξης = τα παιδιά μαθαίνουν καλύτερα τις έννοιες που εμπίπτουν στην δική τους ΖΕΠ –τα παιδιά εργάζονται στο πλαίσιο της δικής τους ΖΕΠ όταν ασχολούνται με έργα που δεν μπορούσαν να εκτελέσουν μόνοι τους αλλά μπορούν με την βοήθεια των συνομηλίκων ή των ενηλίκων τους

Γνωστική μαθητεία = διαδικασία μέσω της οποίας ένας μαθητής αποκτά βαθμιαία ειδημοσύνη μέσω αλληλεπίδρασης με έναν ειδήμονα, δηλ. έναν ενήλικα ή έναν μεγαλύτερο ή πιο προχωρημένο ακαδημαϊκά συμμαθητή του

Νοοκατασκευαστική μάθηση

Διαμεσολαβούμενη μάθηση = θα πρέπει να δίνονται στους μαθητές σύνθετα δύσκολα & αυθεντικά έργα & στην συνέχεια να τους παρέχεται αρκετή βοήθεια για να τα διεκπεραιώσουν επιτυχώς (αντί να διδάσκονται μικρές και αποσπασματικές επιμέρους γνώσεις οι οποίες αναμένεται να ενωθούν κάποτε σε σύνθετες δεξιότητες)

Οι νοοκατασκευαστικές προσεγγίσεις διδασκαλίας δίνουν έμφαση στην «από πάνω προς τα κάτω – **top-down**» παρά στην «από κάτω προς τα πάνω – **bottom-up**» διδασκαλία

Νοοκατασκευαστική μάθηση

Στην διδασκαλία από πάνω προς τα κάτω τα έργα με τα οποία ξεκινούν οι μαθητές είναι σύνθετα πλήρη & αυθεντικά με την έννοια ότι δεν αποτελούν τμήματα ή απλοποιήσεις των έργων που αναμένεται τελικά να εκτελούν αλλά τα καθαυτά έργα

Π.χ. παραδοσιακή διδασκαλία είναι στα μαθηματικά να διδαχθούν βήμα προς βήμα την εκτέλεση του ($4 \times 12 = 48$) μόνο όταν κατακτήσουν την δεξιότητα αυτή θα τους δοθεί η επίλυση του προβλήματος «Η Μαρία είδε κάποια μολύβια που κοστίζουν 12 λεπτά το ένα – πόσα χρήματα χρειάζεται για να αγοράσει 4 μολύβια? ---- η νοοκατασκευαστική προσέγγιση ξεκινά αντίστροφα πρώτα δίνονται τα προβλήματα & μετά παρέχεται στους μαθητές η βοήθεια για να βρουν τρόπο επιτέλεσης των μαθηματικών πράξεων

Νοοκατασκευαστική μάθηση

- Π.χ. --μπορεί κάποιος να μου πεί μια ιστορία που να ταιριάζει με το $4 \times 12 = 48$
- ήταν 12 βάζα & σε καθένα χωρούσαν 4 πεταλούδες
  - αν έκανα το πολλασμό & έβρισκα την απάντηση τι θα ήξερα για τα βάζα & τις πεταλούδες
  - θα ξέρατε ότι έχει τόσες πεταλούδες συνολικά
  - εντάξει εδώ έχουμε τα βάζα –εικόνα+διάγραμμα-λοιπόν θα είναι πιο εύκολο να υπολογίσουμε πόσες πεταλούδες υπάρχουν συνολικά αν σκεφτούμε τα βάζα σε ομάδες –αγαπημένος αριθμός μου είναι το 10
  - το 10
  - καθένα από τα 10 βάζα έχει 4 πεταλούδες
  - ας υποθέσουμε ότι σβήνω τον κύκλο που σχεδίασα & κοιτάζω ξανά τα 12 βάζα όλα μαζί –υπάρχει κάποιος άλλος τρόπος ομαδοποίησης τους που να με διευκόλυνε στον υπολογισμό των πεταλούδων

Νοοκατασκευαστική μάθηση

--μπορούμε να τα κάνουμε 6 & 6

--τώρα πόσες έχω σε αυτήν την ομάδα

--24

--πως το βρήκες

--8 και 8 και 8

--αυτό είναι 3 επί 8 αλλά είναι και 6 επί 4 –πόσες υπάρχουν στην άλλη ομάδα

--24 – είναι ίδιες έχουν και οι δύο από 6 βάζα

--και πόσες υπάρχουν συνολικά

--24 και 24 κάνει 48

---έχουμε τον ίδιο αριθμό πεταλούδων όπως και πριν –

Γιατί

---ναι γιατί έχουμε τον ίδιο αριθμό βάζων και καθένα έχει πάλι 4 πεταλούδες

Νοοκατασκευαστική μάθηση

Ανακαλυπτική μάθηση = σε αυτήν οι μαθητές ενθαρρύνονται να μάθουν σε μεγάλο βαθμό

ανεξάρτητα, ασχολούμενοι ενεργητικά με έννοιες και αρχές & οι εκπαιδευτικοί

ενθαρρύνουν τους μαθητές να έχουν εμπειρίες και να διεξάγουν πειράματα που τους επιτρέπουν να ανακαλύψουν μόνοι τις διδακτέες αρχές

Π.χ. ορισμένα μουσεία φυσικών επιστημών έχουν σειρά κυλίνδρων διαφορετικού μεγέθους & βάρους από τους οποίους κάποιοι είναι κοίλοι & κάποιοι συμπαγείς –οι μαθητές ενθαρρύνονται να τους σπρώξουν με ταχύτητα από μια ράμπα –οι μαθητές μπορούν να ανακαλύψουν έτσι τις θεμελιώδεις αρχές που διέπουν την ταχύτητα των κυλίνδρων

Νοοκατασκευαστική μάθηση

Αυτορρυθμιζόμενη μάθηση = οι αυτορρυθμιζόμενοι μαθητές γνωρίζουν αποτελεσματικές στρατηγικές μάθησης καθώς & το πώς & πότε πρέπει να τις χρησιμοποιούν (Dembo & Eaton 2000, Schunk & Zimmerman, 1997, Winne, 1997) ξέρουν πώς & πότε να διαβάζουν επιφανειακά & πως & πότε να διαβάζουν για να κατανοήσουν σε βάθος, & γνωρίζουν επίσης πώς να γράφουν για να πείσουν & πως γράφουν για να πληροφορήσουν (Zimmerman & Kitsantas, 1999) **κινητοποιούνται** από την ίδια την μάθηση όχι μόνο από τους βαθμούς ή την επιδοκιμασία των άλλων & **μπορούν να εμείνουν** σε ένα μακρόχρονο έργο έως την ολοκλήρωση του – **διαθέτουν αποτελεσματικές στρατηγικές** κίνητρα & επιμονή για την ολοκλήρωση ενός έργου με τρόπο που τους ικανοποιεί – γεγονός που τους οδηγεί στην μάθηση

Νοοκατασκευαστική μάθηση

Διαμεσολαβούμενη μάθηση =

λέγεται & υποβοηθούμενη μάθηση –
προσέγγιση όπου ο εκπαιδευτικός καθοδηγεί τη
διδασκαλία μέσω φθίνουσας υποστήριξης της
μάθησης για να βοηθήσει τους μαθητές να
κατακτήσουν & να εσωτερικεύσουν τις δεξιότητες
που επιτρέπουν ανώτερη γνωστική λειτουργία

Π.χ. βοήθεια κατά την συμπλήρωση ενός πάζλ

Νοοκατασκευαστική μάθηση

Το (1997) APA καθιέρωσε τις μαθητοκεντρικές-ψυχολογικές αρχές ως κατευθυντήριες γραμμές για τον ανασχεδιασμό & την αναμόρφωση των σχολείων

1. *Φύση της διαδικασίας μάθησης = η εκμάθηση ενός σύνθετου γνωστικού αντικειμένου είναι αποτελεσματικότερη όταν συνίσταται σε μια σκόπιμη διαδικασία κατασκευή νοήματος από τις πληροφορίες & τις εμπειρίες*
2. *Στόχοι της διαδικασίας μάθησης = ο επιτυχημένος μαθητής με την πάροδο του χρόνου & την καθοδήγηση μπορεί να δημιουργήσει αναπαραστάσεις της γνώσης με νόημα & λογική συνοχή*
3. *Κατασκευή γνώσης = σύνδεση νέων & υπαρχουσών πληροφοριών*
4. *Στρατηγική σκέψη = ο επιτυχημένος μαθητής δημιουργεί & χρησιμοποιεί ένα ρεπερτόριο στρατηγικών σκέψης & συλλογισμού για να πετύχει σύνθετους μαθησιακούς στόχους*

Νοοκατασκευαστική μάθηση

5. Σκέψη σχετικά με την σκέψη = στρατηγικές υψηλότερου επιπέδου για την επιλογή & παρακολούθηση/έλεγχο των νοητικών ενεργειών διευκολύνουν τη δημιουργική & την κριτική σκέψη
6. Πλαίσιο μάθησης = η μάθηση επηρεάζεται από περιβαλλοντικούς παράγοντες κουλτούρα, τεχνολογία & διδακτικές πρακτικές
7. Επιδράσεις κινήτρων = το τι & το πόσο μαθαίνει ο μαθητής επηρεάζεται από τα κίνητρα του –τα κίνητρα με την σειρά τους επηρεάζονται από τις συναισθηματικές καταστάσεις, τις πεποιθήσεις, τα ενδιαφέροντα, τους στόχους, & τους παγιωμένους τρόπους σκέψης του ατόμου
8. Εσωτερικά κίνητρα για μάθηση
9. Επιδράσεις των κινήτρων στην προσπάθεια
10. Επιδράσεις της ανάπτυξης στην μάθηση = η μάθηση είναι αποτελεσματικότερη όταν λαμβάνονται υπόψη οι διαφορές στην ανάπτυξη μεταξύ του φυσικού, του νοητικού, του συναισθηματικού & του κοινωνικού τομέα

Νοοκατασκευαστική μάθηση

11. Κοινωνικές επιδράσεις στην μάθηση = η μάθηση επηρεάζεται από τις κοινωνικές αλληλεπιδράσεις

12. Ατομικές διαφορές στη μάθηση = οι μαθητές έχουν διαφορετικές στρατηγικές προσεγγίσεις & δυνατότητες οι οποίες είναι συνάρτηση της προηγούμενης εμπειρίας τους & της κληρονομικότητας

13. Μάθηση & διατομικές διαφορές = η μάθηση είναι αποτελεσματικότερη όταν λαμβάνονται υπόψη το γλωσσικό, πολιτισμικό & κοινωνικό υπόβαθρο των μαθητών

14. Κριτήρια & αξιολόγηση = καθιέρωση υψηλών κριτηρίων απόδοσης & αξιολόγησης της προόδου του μαθητή & της μάθησης

Νοοκατασκευαστική μάθηση

--οι νοοκατασκευαστικές & μαθητοκεντρικές προσεγγίσεις έχουν κυριαρχήσει στην εκπαιδευτική σκέψη & σε όλους τους τομείς του αναλυτικού προγράμματος

Παράδειγμα νοοκατασκευαστικής προσέγγισης είναι η αμοιβαία διδασκαλία
(Alfassi 1998, Palinscar & Brown 1984)

Νοοκατασκευαστική μάθηση

αμοιβαία διδασκαλία = μέθοδος διδασκαλίας σε μικρές ομάδες που βασίζεται στις αρχές της παραγωγής ερωτήσεων – μέσω διδασκαλίας & **παροχής προτύπου** οι εκπαιδευτικοί προάγουν τις μεταγνωστικές δεξιότητες των μαθητών με πρωταρχικό σκοπό τη βελτίωση της αναγνωστικής απόδοσης των μαθητών που υστερούν στην κατανόηση

Εισάγοντας την αμοιβαία διδασκαλία

Ο εκπαιδευτικός θα μπορούσε να αρχίσει ως εξής = τις ερχόμενες εβδομάδες θα δουλέψουμε μαζί για να βελτιώσετε την ικανότητά σας να κατανοείτε αυτό που διαβάζετε – μερικές φορές είμαστε τόσο απασχολημένοι με την προσπάθεια να καταλάβουμε ποιες είναι οι λέξεις ώστε δεν δίνουμε σημασία στο νόημα των λέξεων & των προτάσεων – θα μάθουμε λοιπόν να δίνουμε περισσότερη προσοχή σε αυτό που διαβάζουμε – θα σας μάθω να κάνετε τις εξής δραστηριότητες καθώς διαβάζετε

- 1. Να σκέφτεστε σημαντικά ερωτήματα που θα μπορούσαν να τεθούν σχετικά με αυτό που διαβάσατε & να είστε στην θέση να τα απαντήσετε**

Εισάγοντας την αμοιβαία διδασκαλία

2. Να συνοψίζετε τις πιο σημαντικές πληροφορίες που διαβάσατε

3. Να προβλέπετε σε τι θα αναφερθεί ο συγγραφέας στη συνέχεια του κειμένου

4. Να επισημαίνετε πότε κάποιο σημείο του κειμένου είναι σαφές ή ακατανόητο κι έπειτα να βλέπουμε αν μπορούμε να το κατανοήσουμε

Αυτές οι δραστηριότητες θα σας βοηθήσουν να διατηρείτε την προσοχή σας σε αυτό που διαβάζετε & να το κατανοείτε πραγματικά

Θα μάθετε αυτές τις 4 δραστηριότητες αναλαμβάνοντας **εκ περιτροπής το ρόλο του δασκάλου στις συναντήσεις των ομάδων ανάγνωσης**

Εισάγοντας την αμοιβαία διδασκαλία

Όταν θα είμαι εγώ ο δάσκαλος θα σας δείχνω πως διαβάζω προσεκτικά θέτοντας σας τα ερωτήματα που σκέφτηκα ενώ διάβαζα, συνοψίζοντας τις πιο σημαντικές πληροφορίες από το κείμενο & προβλέποντας σε τι νομίζω ότι θα αναφερθεί στη συνέχεια ο συγγραφέας –θα σας λέω επίσης εάν θεώρησα κάτι δυσνόητο & πώς το κατανόησα

Όταν θα έχετε εσείς τον ρόλο του δασκάλου θα θέτετε πρώτα στους υπολοίπους από εμάς τα ερωτήματα που σκεφτήκατε ενώ διαβάζατε & θα μας λέτε αν οι απαντήσεις μας θα είναι σωστές –θα συνοψίζετε τις πληροφορίες –θα μας λέτε αν κάτι στο κείμενο σας μπέρδεψε –τέλος θα σας ζητηθεί να προβλέψετε σε τι αναφερθεί η συνέχεια του κειμένου

Εισάγοντας την αμοιβαία διδασκαλία

Όταν είναι κάποιος από σας δάσκαλος οι υπόλοιποι θα απαντάμε στις ερωτήσεις του & θα σχολιάζουμε την περίληψη του

Ελπίζω αυτές τις δραστηριότητες να τις χρησιμοποιείτε όχι μόνο στην ανάγνωση αλλά όποτε θέλετε να κατανοήσετε & να θυμάστε κάτι

Ημερήσιες διαδικασίες

1. Μοιράστε το κείμενο της ημέρας
2. Εξηγήστε ότι θα είστε ο δάσκαλος για το πρώτο απόσπασμα
3. Δώστε οδηγίες στους μαθητές να διαβάσουν σιωπηλά όποιο απόσπασμα του κειμένου κρίνετε ότι είναι κατάλληλο
4. Όταν έχουν ολοκληρώσει την ανάγνωση επιδείξτε τα εξής

Εισάγοντας την αμοιβαία διδασκαλία

- η ερώτηση που σκέφτηκα ότι θα μπορούσε να κάνει ένας δάσκαλος είναι.....
- ζητήστε από τους μαθητές να απαντήσουν στην ερώτηση σας.....
- θα συνοψίζα τις σημαντικές πληροφορίες σε αυτή την παράγραφο ως εξής.....
- από τον τίτλο του αποσπάσματος προβλέπω ότι ο συγγραφέας θα αναφερθεί.....
- αν συναντήσατε κάποιο δυσνόητο σημείο πείτε ..... όταν διάβασα το απόσπασμα θεώρησα ασαφές το εξής...

5. Καλέστε τους μαθητές να διατυπώσουν σχόλια σχετικά με την διδασκαλία σας στο κείμενο = υπήρχαν σημαντικότερες πληροφορίες, έχει κανείς να προσθέσει κάτι, θεώρησε κανείς δυσνόητο κάτι άλλο

Εισάγοντας την αμοιβαία διδασκαλία

6. Ζητήστε από του μαθητές να διαβάσουν το επόμενο κομμάτι σιωπηλά - επιλέξτε έναν μαθητή ως δάσκαλο για το επόμενο απόσπασμα (συνήθως οι πιο ευφραδείς)

7. Καθοδηγήστε το μαθητή-δάσκαλο στην διάρκεια των δραστηριοτήτων – παρακινήστε τους άλλους μαθητές να συμμετέχουν στο διάλογο δίνοντας στον μαθητή-δάσκαλο τον πρώτο ρόλο

8. Όσο προχωρούν οι ημέρες εκπαίδευσης προσπαθήστε να αποστασιοποιείστε

Νοοκατασκευαστική μάθηση

Ανακρίνοντας τον συγγραφέα = (Beck & Mckeown, 2001)

οι μαθητές 3^{ης} δημοτικού μέχρι 3^{ης} γυμνασίου διδάσκονται να βλέπουν τους συγγραφείς πραγματολογικού υλικού ως πραγματικούς μη αλάνθαστους ανθρώπους & στη συνέχεια να ξεκινούν πλασματικούς διαλόγους με τους συγγραφείς

«τι προσπαθεί να πεί ο συγγραφέας ή τι θέλει να μάθουμε, πως συμβαδίζει αυτό με το προηγούμενο???» (ανάκληση περισσότερων πληροφοριών)

Νοοκατασκευαστικές προσεγγίσεις

---οι Carpenter et al. (1994) περιέγραψαν 4 νοοκατασκευαστικές προσεγγίσεις στην διδασκαλία των μαθηματικών & στις 4 οι μαθητές εργάζονται σε μικρές ομάδες – οι εκπαιδευτικοί θέτουν προβλήματα & πηγαίνουν από ομάδα σε ομάδα για να διευκολύνουν τη συζήτηση στρατηγικών, θέτουν ερωτήματα σχετικά με τις στρατηγικές που έχουν προταθεί στην ομάδα, & υποδεικνύουν εναλλακτικές στρατηγικές αν κάποιοι μαθητές φαίνεται να αδυνατούν να προχωρήσουν

Νοοκατασκευαστικές προσεγγίσεις

1. Υποστήριξη της κατανόησης & της χρήσης του δεκαδικού συστήματος =(Fuson 1992) *τα παιδιά χρησιμοποιούν τουβλάκια που παριστάνουν μονάδες, δεκάδες & εκατοντάδες για την πρόσθεση & την αφαίρεση μεγάλων αριθμών*

2. Εννοιοκεντρική διδασκαλία (Hiebert & Wearne 1993) = *κατέχουν κεντρικό ρόλο οι υλικές, εικονικές, λεκτικές & συμβολικές παραστάσεις μαθηματικών ιδεών και δίνονται στους μαθητές ευκαιρίες να λύσουν σύνθετα προβλήματα χρησιμοποιώντας αυτές τις παραστάσεις & να αντιπαραβάλουν διαφορετικές παραστάσεις των ίδιων ιδεών*

Νοοκατασκευαστικές προσεγγίσεις

3. Πρόγραμμα διδασκαλίας μαθηματικών με έμφαση στα προβλήματα (Murray, Olivier, & Human, 1992) = τα παιδιά καθοδηγούνται μέσω σταδίων από την υποδειγματική λύση με πιόνια ως την επίλυση πιο αφαιρετικών προβλημάτων χωρίς πιόνια

4. Γνωστικά καθοδηγούμενη διδασκαλία (Carpenter & Fennema 1992) = δεν έχει συγκεκριμένο πρόγραμμα αλλά παρέχει στους εκπαιδευτικούς που διδάσκουν μαθηματικά εκτεταμένη επαγγελματική ανάπτυξη εστιάζοντας σε αρχές παρόμοιες με εκείνες που χρησιμοποιούνται σε άλλα προγράμματα

Νοοκατασκευαστικές προσεγγίσεις

----η έμφαση δίνεται στο να ξεκινούν οι μαθητές με πραγματικά προβλήματα και να προσπαθούν να τα επιλύσουν διαισθητικά – παρέχεται η δυνατότητα στους μαθητές να χρησιμοποιούν την υπάρχουσα γνώση τους για τον κόσμο για να επιλύσουν προβλήματα με όποιον τρόπο μπορούν---

---μόνο στο τέλος της διαδικασίας & όταν οι μαθητές έχουν εδραιώσει εννοιολογική κατανόηση διδάσκονται τυπικές, αφαιρετικές παραστάσεις των μαθηματικών διαδικασιών με τις οποίες ασχολήθηκαν----

Ομαδοσυνεργατική μάθηση =

Διδακτικές προσεγγίσεις στις οποίες οι μαθητές δουλεύουν σε μικρές ομάδες οι οποίες είναι σε ανομοιογενείς ως προς τα επίπεδα ικανότητας

Ομάδες μαθητών – κατανομές επίδοσης = ομαδοσυνεργατική μέθοδο μάθησης με ομάδες ανομοιογενείς ως προς τα επίπεδα ικανότητας των μελών η οποία περιλαμβάνει αναγνώριση της ομάδας & ομαδική ευθύνη για την ατομική μάθηση

ΟΜΚΕ –τρόπος μύησης

Κύκλος δραστηριοτήτων

1. Διδασκαλία –παρουσίαση προβλήματος
2. Οι μαθητές δουλεύουν με βάση φύλλα εργασίας στο πλαίσιο των ομάδων τους για να μάθουν την ύλη
3. Οι μαθητές υποβάλλονται σε ατομικά διαγωνίσματα ή άλλες αξιολογήσεις (ανάπτυξη θέματος ή επιτέλεση έργου)
4. Αναγνώριση ομάδας = υπολογίζονται ομαδικές βαθμολογίες με βάση τις βαθμολογίες των μελών κάθε ομάδας και οι ομάδες με υψηλή βαθμολογία λαμβάνουν αναγνώριση μέσω πιστοποιητικών ενός ενημερωτικού δελτίου της τάξης ή ενός πίνακα ανακοινώσεων

ΟΜΚΕ

- 1. Αρχικά κατανέμονται οι μαθητές σε ομάδες 4 ή 5 μελών – η κατάταξη γίνεται ιεραρχικά με βάση κάποιο κριτήριο ακαδημαϊκής επίδοσης –στην συνέχεια βάζουμε έναν μαθητή από κάθε τμήμα της λίστας σε κάθε ομάδα φροντίζοντας οι ομάδες να είναι ισορροπημένες –οι επιπλέον μαθητές μπορούν να γίνουν τα 5 μέλη στις ομάδες*
- 2. Φύλλο εργασίας έτοιμο & ένα διαγώνισμα για το μάθημα που επρόκειτο να διδάξουμε –κατά την διάρκεια της ομαδικής μελέτης, έργο των μελών κάθε ομάδας είναι να κατακτήσουν την ύλη που παρουσιάσαμε στην παράδοση & να βοηθήσουν τα άλλα μέλη της ομάδας τους να μάθουν την ύλη*

ΟΜΚΕ

3. Όταν παρουσιάζουμε στο τμήμα την ΟΜΚΕ διαβάζουμε στις ομάδες τι πρέπει να κάνουν

- Ζητάμε τα μέλη κάθε ομάδας να πλησιάσουν τα θρανία τους – να αποφασίσουν ένα όνομα για την ομάδα τους
- Μοιράζουμε φύλλα εργασίας ή άλλο υλικό μελέτης
- Προτείνουμε να δουλέψουν οι μαθητές κάθε ομάδας κατά ζεύγη – αν επεξεργάζονται προβλήματα θα πρέπει ο κάθε μαθητής σε ένα ζευγάρι να προσπαθήσει να λύσει το πρόβλημα & έπειτα να επαληθεύσει τη λύση του συγκρίνοντας τη με εκείνη του συνεργάτη ή των συνεργατών – αν κάποιος μαθητής κάνει λάθος σε μια ερώτηση τα άλλα μέλη της ομάδας του έχουν την ευθύνη να του εξηγήσουν – αν δουλεύουν ερωτήσεις σύντομης απάντησης μπορούν να κάνουν τις ερωτήσεις μεταξύ τους
- Τονίζουμε στους μαθητές ότι η μελέτη τους θα ολοκληρωθεί όταν βεβαιωθούν πως όλα τα μέλη της ομάδας μπορούν να αποδώσουν 100% στην εξέταση

ΟΜΚΕ

- Βεβαιωνόμαστε ότι οι μαθητές καταλαβαίνουν πως τα φύλλα εργασίας προορίζονται για μελέτη & όχι για συμπλήρωση
- παρακινούμε τους μαθητές να εξηγούν μεταξύ τους τις απαντήσεις αντί να ελέγχουν απλώς ο ένας τον άλλο
- Όταν έχουν απορίες μπορούμε να τους παροτρύνουμε να ρωτήσουν ένα άλλο μέλος της ομάδας πριν ρωτήσουν εμάς
- Όση ώρα δουλεύουν κινούμαστε μέσα στην τάξη επαινώντας τις ομάδες που δουλεύουν ικανοποιητικά

4. Μοιράζουμε το διαγώνισμα & δίνουμε αρκετό χρόνο για απάντηση

5. Υπολογίζουμε τις ατομικές & ομαδικές βαθμολογίες – σύνταξη ενημερωτικού δελτίου τμήματος για την κοινοποίηση των ομαδικών βαθμολογιών – παρέχουμε σύνδεση καλής επίδοσης + αναγνώρισης + ενύσχιση κινήτρων

ΟΜΚΕ

6. Παροχή ομαδικών επιτευγμάτων –ιδίως σε όποιες ομάδες σημείωσαν έναν μέσο όρο βαθμών βελτίωσης 20 και άνω –δίνουμε πιστοποιητικά ή αναρτούμε κάτι σχετικό στον πίνακα ανακοινώσεων

Συνεργατική ενοποιημένη ανάγνωση & γραπτή έκθεση = ενιαίο πρόγραμμα για τη διδασκαλία **ανάγνωσης & γραπτής έκφρασης** στις ανώτερες τάξεις του δημοτικού –

Οι μαθητές δουλεύουν σε τετραμελείς ομάδες

Συνεργατική ενοποιημένη ανάγνωση & γραπτή έκθεση

Η συνεργασία τους εστιάζεται στο να διαβάζουν ό ένας στον άλλο, κάνουν προβλέψεις για την έκβαση των διηγημάτων, λένε μεταξύ τους μια περίληψη των ιστοριών, κάνουν γραπτό σχολιασμό ιστοριών & εξασκούνται στην ορθογραφία, την αποκωδικοποίηση & το λεξιλόγιο –συνεργάζονται για να καταλάβουν κύριες ιδέες, ενώ μπορεί να γράφουν και προσχέδια – διορθώνοντας ο ένας το έργο του άλλου

Συναρμολόγηση =

---μοντέλο ομαδοσυνεργατικής μάθησης στο οποίο οι μαθητές κατανέμονται σε εξαμελείς ομάδες για να δουλέψουν πάνω σε σχολική ύλη η οποία έχει χωριστεί σε τμήματα για κάθε μέλος---

Π.χ. βιογραφία -χωρίζεται σε παιδική ηλικία νεότητα, πρώτα επιτεύγματα, σημαντικότερα εμπόδια, μετέπειτα ζωή & επιρροή στην ιστορία

Κάθε μέλος διαβάζει το μέρος που του αντιστοιχεί – στην συνέχεια μέλη από διαφορετικές ομάδες που έχουν μελετήσει τα ίδια τμήματα συγκεντρώνονται σε ομάδες ειδικών για να τα συζητήσουν – έπειτα οι μαθητές επιστρέφουν στις ομάδες τους & διδάσκουν διαδοχικά το τμήμα τους στα άλλα μέλη – καθώς οι μαθητές μπορούν να μάθουν τα τμήματα εκτός του δικού τους μόνο ακούγοντας προσεκτικά τους συνεργάτες τους κινητοποιούνται να υποστηρίξουν και να δείξουν ενδιαφέρον για την δουλειά των άλλων

Μαθαίνουντας μαζί

---εδώ οι μαθητές δουλεύουν μαζί σε
τετραμελείς ή πενταμελείς ετερογενείς ομάδες
για να διεκπεραιώσουν εργασίες που τους
αναθέτονται –κάθε ομάδα παραδίδει μια ενιαία
ολοκληρωμένη εργασία και λαμβάνει επαίνους και
αμοιβές ανάλογα με το ομαδικό αποτέλεσμα---

*Δίνεται έμφαση σε δραστηριότητες συγκρότησης
ομάδας πριν από την έναρξη της συνεργασίας
των μαθητών*

Ομαδική διερεύνηση

---πρόγραμμα οργάνωσης της τάξης κατά το οποίο οι μαθητές δουλεύουν σε μικρές ομάδες χρησιμοποιώντας συνεργατική αναζήτηση γνώσης, ομαδική συζήτηση καθώς και συνεργατικό σχεδιασμό και συνθετικές εργασίες –

Στην μέθοδο αυτή οι μαθητές σχηματίζουν μόνοι τους ομάδες των δύο έως έξι μελών – οι ομάδες αφού επιλέξουν επιμέρους θέματα από μια ενότητα που μελετά ολόκληρο το τμήμα το αναλύουν σε ατομικά καθήκοντα & διεκπεραιώνουν τις δραστηριότητες που απαιτούνται για να ετοιμάσουν ομαδικές εκθέσεις –στην συνέχεια κάθε ομάδα κάνει παρουσίαση για να γνωστοποιήσει τα ευρήματα της σε όλη την τάξη

Συνεργατική σύνοψη

---μέθοδος μελέτης στην οποία οι μαθητές δουλεύουν σε ζευγάρια και εναλλάξ συνοψίζουν προφορικά τμήματα της προς εκμάθησης ύλης---

Συστηματικό εύρημα =οι μαθητές που μελετούν με αυτό τον τρόπο μαθαίνουν και συγκρατούν πολύ περισσότερο σε σύγκριση με τους μαθητές που συνοψίζουν μόνοι τους ή απλώς διαβάζουν την ύλη

Δύο μέθοδοι ομαδοσυνεργατικής μάθησης

1. Ομαδική διερεύνηση = οι μαθητές δουλεύουν σε μικρές ομάδες χρησιμοποιώντας συνεργατική αναζήτηση γνώσης, ομαδική συζήτηση, συνεργατικό σχεδιασμό και συνθετικές εργασίες και στη συνέχεια παρουσιάζουν τα ευρήματα στο σύνολο της τάξης (Webb & Paliscar 1996)
2. Συνεργατική σύνοψη = οι μαθητές δουλεύουν σε ζευγάρια και εναλλάξ συνοψίζουν προφορικά τα τμήματα της προς εκμάθηση ύλης (Slavin 1995a)

Δύο μέθοδοι ομαδοσυνεργατικής μάθησης

--είναι αποτελεσματικοί όταν πληρούνται δύο προϋποθέσεις--

1. Πρέπει να παρέχεται κάποιος είδος αναγνώρισης ή μικρής ανταμοιβής στις ομάδες με καλή απόδοση ώστε να αντιλαμβάνονται τα μέλη των ομάδων ότι είναι προς το συμφέρον τους να βοηθούν τους συνεργάτες τους στη μάθηση
2. Πρέπει να υπάρχει ευθύνη σε ατομικό επίπεδο η επιτυχία της ομάδας θα πρέπει να εξαρτάται από την ατομική μάθηση όλων των μελών της ομάδας & όχι από ένα ενιαίο ομαδικό αποτέλεσμα

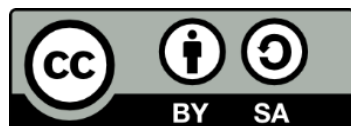
Δύο μέθοδοι ομαδοσυνεργατικής μάθησης

---όταν οι μέθοδοι ομαδοσυνεργατικής μάθησης ενσωματώνουν ομαδικούς στόχους & ατομική ευθύνη αποκαλύπτουν σημαντικές θετικές επιδράσεις στην επίδοση των μαθητών από την Δευτέρα δημοτικού μέχρι την τρίτη λυκείου σε όλα τα μαθήματα & σε όλους του τύπους μάθησης---

---οι επιδράσεις είναι θετικές για τους μαθητές με την υψηλότερη επίδοση & για τους μαθητές ειδικής αγωγής---

---η αποτελεσματικότητα αυξάνεται & με την διδασκαλία μεταγνωστικών δεξιοτήτων---

Τέλος Ενότητας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

